

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

2025 AİLE YILI

Sayı : E-69602026-610-00108495899 / 103064292
Konu : Soru Önergesi (7/25570)

08.05.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/25570
HK 126

İlgi : 21.03.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1602196 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/25570 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 17C25FAC-F0E0-4EE6-B103-46B42B00C14F

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu, 9.km, No:151,

Çankaya/ANKARA

Faks No: 03124491341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 03124491334

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na Ait 7/25570 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Bakanlığımız ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) iş birliğinde üretilen 2025 yılı Ocak ayına ait resmi dış ticaret istatistikleri, TÜİK tarafından 27.02.2025 tarihinde yayımlanmıştır. Buna göre; Ocak ayı itibarıyla ihracatımız %5,8 artarak 21,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş ve tüm zamanların en yüksek Ocak ayı değerine ulaşmıştır. 2025 yılı Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış ihracatımız bir önceki yılın aynı ayına göre 6,7 milyar dolar artarak 263 milyar dolara ulaşmış ve tüm zamanların en yüksek yıllıklandırılmış ihracat değeri olmuştur.

2025 yılı Ocak ayında ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre %9,6 artarak 28,7 milyar dolar olmuştur. İthalattaki artışta ekonomik aktivitedeki canlanmanın etkisi gözlenmektedir. Nitekim ithalattaki artış önemli oranda ara malı ithalatından kaynaklanmıştır. Toplam ithalattaki 2,5 milyar dolarlık artışın 1,8 milyar dolar ara malı ithalatından gelmiştir. 2025 yılı Ocak ayında yıllıklandırılmış ithalatımız bir önceki yılın aynı ayına göre 8 milyar dolar azalarak 346,5 milyar dolara yükselmiştir.

Ocak ayında dış ticaret açığı, serinin tepe noktası olan 2023 yılı Mayıs ayına göre 38,7 milyar dolar gerilemiştir.

2025 yılı Şubat ayına ait resmi dış ticaret istatistikleri ise TÜİK tarafından 27.03.2025 tarihinde yayımlanmıştır. Buna göre; dış talepteki zayıf seyir, takvim ve parite etkileri nedenleri ile 2025 yılı Şubat ayı ihracatımız 20,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yıllık bazdaki gerilemenin en önemli nedeni, Şubat ayındaki takvim etkisidir. Bu kapsamda, takvim etkisinden arındırıldığında ihracatımızdaki artışın sürdüğü gözlemlenmektedir. Takvim, kötü hava şartları ve parite etkisi, ihracatımızda yaklaşık 1,3 milyar dolar aşağı yönlü bir etkiye neden olmuştur. Söz konusu olumsuz etki çıkarıldığında ihracatımızda %4,6 artış hesaplanmaktadır.

Şubat ayında mal ithalatımız ise geçen yılın aynı ayına göre %2,4 oranında artış ile 28,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımızdaki bu artışta enerji ve emtia fiyatlarındaki hareketler etkili olmuştur. Altın ve enerji hariç tutulduğunda ithalatımız Şubat ayında %3,1 oranında azalmıştır. 2025 yılı Şubat ayı itibarıyla son 12 ayda yıllıklandırılmış mal ihracatımız 262,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yıllıklandırılmış mal ithalatımız ise %1,3 azalış ile 347,2 milyar dolar olmuştur. Neticede yıllıklandırılmış dış ticaret açığı, geçen yılın aynı ayına göre 8,3 milyar dolar azalarak 84,6 milyar dolara gerilemiştir.

Bu bağlamda, dış ticaret seyrimizde yılın ilk 2 ayında ihracat tarafında takvim, parite ve iklim etkileri ile ithalat tarafında ekonomik aktivitenin artmasına bağlı etkiler gözlemlenmiştir. Küresel ekonomi ve ticaretteki zorlu koşullara rağmen Bakanlığımızca ihracatçılarımızın önünü açan desteklerimiz ve etkin ticari diplomasi faaliyetlerimiz ile 2025 yılında da azim ve gayretle çalışmalara devam edilecektir.

Bakanlığımız tarafından KOBİ'ler başta olmak üzere ihracatçı firmalarımıza; yönetim ve üretim süreçlerinde bilgi aktarımı, teknolojik dinamizm ve tasarım gücü dâhil olmak üzere ihracat ile ilgili her açıdan ve ihracatın her aşamasında beceri kazandırmaya yönelik destekler sağlanmaktadır. Bu sayede bir taraftan şirketlerin ihracat yapmaları teşvik edilmekte, bir taraftan da ihracatın markalaşma, katma değer, tasarım ve inovasyon odaklı bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir. Bu süreç, ihracatın artırılmasının yanı sıra, ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlayarak Türk ekonomisinin daha sürdürülebilir ve güçlü bir yapıya kavuşmasına vesile olmaktadır. Bu kapsamda; tasarım, markalaşma, Turquality,

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (Ur-Ge) projelerine yönelik destekler, Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Proje Desteği (KTZ), Avrupa Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği (Responsible® Programı), fuar, pazara giriş ve ihracatın tabana yayılmasına yönelik desteklerin yanı sıra e-ihracat gibi ihracatın dijitalleşmesi politikası araçlarından başta KOBİ'lerimiz olmak üzere, tüm ihracatçılarımızın yararlanması amacıyla destekler geliştirilmekte ve güçlendirilmektedir.

Bu doğrultuda, mal ihracatı kapsamında firmalarımıza 2024 yılında 17,6 milyar TL ihracata yönelik devlet desteği sağlanmış, 2025 yılı için ise 25,5 milyar TL ihracatçılarımızın istifadelerine sunulmuştur.

Bunun yanı sıra, üretim ve ihracat kapasitesi ile bölgesinde bir merkez olan ülkemizin, sahip olduğu potansiyelin geliştirilmesi, uluslararası pazardaki yerini güçlendirmek için alternatif yeni ticaret destinasyonları ile pazarlarımızın daha da çeşitlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından Uzak Ülkeler ve İslam İşbirliği Teşkilatı Ülkeleri ile İhracatı Geliştirme Stratejileri ve tanıtım pazarlama faaliyetleri etkin bir şekilde uygulanmaktadır. Ayrıca, ihracatçımızın daha düşük maliyetli finansman imkânlarına kavuşması için Türk Eximbank ve İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi ile sıkı bir iş birliği halinde çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, Türkiye'yi daha güçlü, üretim ve ihracatta rekabetçi, sürdürülebilir bir ekonomik yapıya kavuşturma hedefi doğrultusunda hazırladığımız "2025 Yılı İhracat Eylem Planı" ile mal ve hizmet ihracatını artıracak yeni destek mekanizmalarından ticari diplomasinin güçlendirilmesine, gümrük süreçlerini kolaylaştıracak faaliyet ve projelerden ihracat finansmanına yönelik yenilikçi çözümlere kadar geniş bir yelpazede firmalarımız için somut adımlar atılmaktadır.

Öte yandan, hizmet ihracatçılarımıza yönelik 2012 yılından itibaren uygulanmakta olan destek programımız, hizmet ihracatının geliştirilmesi kapsamında ülke ekonomisinin yararına uygun şekilde yürütülmekte olup, bu süreçte paydaşlardan gelen talepler değerlendirilmeye alınmakta ve ihtiyaç duyulması halinde revize edilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bakanlığımızca 2012 yılından itibaren hizmet ihracatçılarımıza yönelik destek programları yürütülmekte olup, söz konusu destek programları 2022 yılında güncellenerek kapsamı genişletilmiştir. Bu çerçevede 21.11.2014 tarihli ve 2014/10 sayılı Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Karar, 20.05.2020 tarihli ve 2564 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar, 20.04.2022 tarihli 5447 sayılı Türkiye Bilişim Sektörünün Uluslararasılaşması ve E-Turquality (Bilişimin Yıldızları) Programı Hakkında Karar, 20.04.2022 tarihli 5448 sayılı Hizmet İhracatının Tanımlanması, Sınıflandırılması ve Desteklenmesi Hakkında Karar ve 20.04.2022 tarihli 5449 sayılı Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağlarının Desteklenmesi Hakkında Karar ile hizmet ihracatçılarımızın katma değerli ihracatını artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Hizmet ihracatı kapsamında, firmalarımıza 2024 yılında 7,1 milyar TL destek sağlanmış olup, 2025 yılı için ise 7,3 milyar TL ihracatçılarımızın istifadelerine sunulmuştur.

Bununla birlikte, ithalatın ülke yararına ve yerli sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda yürütülmesini temin etmek, yerli üreticiyi korumak ve uluslararası anlaşmalar çerçevesinde milli çıkarlarımızı gözetmek maksadı ile İthalatta İlave Gümrük Vergisi ve Ek Mali Yükümlülük Uygulamaları yürütülürken, yerli üreticimizin haksız rekabete karşı savunmak üzere ilgili mevzuat doğrultusunda açılan soruşturmalar neticesinde anti-damping ve sübvansiyon vergileri uygulanmakta, dahası yine sanayicimizi üretime teşvik etmek üzere kullanılmış ve yenileştirilmiş eşyanın ithalatına düzenleme getirilmekte, bir eşyanın ithalatında yaşanan seyri takip etmek üzere gözetim uygulaması yürütülmekte, ülkemizde üretimi olmayan eşyanın girdi olarak kullanılması halinde üreticimizin maliyetlerini düşürmek üzere hammadde ve ara mallarında tarife kontenjanı, gümrük vergilerinin askıya alınması gibi uygulamalar sürdürülmektedir.